

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/76/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

256/2017. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ jogi képviselője útján 2017. február 11-én előterjesztett **panaszát** a 2017. november 9-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedés foganatosító szerv–T. Rendörkapitányság– vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A jogi képviselő postai levélben terjesztette elő beadványát, amelyben a panaszos T. Rendörkapitányság (továbbiakban: illetékes rendörkapitányság/rendőri szerv) 2017. február 3-án foganatosított előállítását és annak egyes körülményes kifogásolta.

I.

1) A V. Zrt.-nél alkalmazásban álló panaszos a fenti napon a délelőtti órákban kollégájával, Sz. B./ egy új ügyfélnél, H. L. végeztek szolgáltatás bekötést és telepítést a T., M. u.*. szám alatt. Minden rendben ment, végeztek az ügyfélnél és folytatták a napi munkát. Aznap a délutáni órákban az ügyfél felesége/élettársa felkereste a cég ügyfélszolgálatát, ahol közölte, hogy délelőtt, miután náluk szereltek, eltűnt a férje/élettársa pénztárcája és biztos a panaszos és kollégája vitték el, és felszólította őket, hogy adják vissza. Tájékoztatták a hölgyet, hogy ilyenről szó sincs, nem vittek el semmilyen pénztárcát. Ekkor a hölgy közölte, hogy mindegy, a férje/élettársa éppen a rendőrségen van feljelentést tenni.

2017. február 3. napján a reggeli órákban a panaszos a kollégájával szintén egy ügyfélnél voltak, amikor 8 óra 19 perc körül N. Á. kolléganő kereste őket telefonon, hogy a T.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Rendőrkapitányságról hívták az imént a rendőrök. A kolléganő tájékoztatása szerint a rendőrök értük akarnak menni, állításuk szerint jobban teszik, ha visszamennek az ügyfélszolgálatra, mert különben az ügyféltől fogják őket elvinni. Az ügyfélnél még befejezték a félbe nem hagyható munkarészt és 9 óra 9 perckor értek vissza az ügyfélszolgálatra. Nagyjából 9 óra 20 perckor érkezett az ügyfélszolgálatra 3 civil ruhás férfi, akikről később kiderült, hogy ők azok a rendőrök, akik értük érkeztek. A rendőrök bementek az ügyfélszolgálatra és a panaszt és kollégáját keresték. B. éppen az előtérben tartózkodott, de mivel a rendőrök civil ruhát viseltek, nem tudta beazonosítani őket, a panaszos pedig a mosdóban volt. A rendőrök egyből nem találtak meg őket, ezért meg is jegyezték, hogy biztos most tartanak „taktikai megbeszélést”. Amikor a panaszos kijött a mosdóból és a B. lépett, az ügyfélszolgálatos mutatta a rendőröknek, hogy ott vannak.

Ekkor a rendőrök hozzájuk léptek, az egyikük mutatta az igazolványát és megkérdezte, hogy tudják-e miért vannak itt. A panaszos és kollégája azt felelték, hogy sejtik. (Feltételezték, hogy az előző napi pénztárca eltűnésről lehet szó, de ezt a rendőrök konkrétan nem mondták és így ők sem kérdeztek rá.) A rendőrök közölték, hogy velük kell menniük a kapitányságra. Ezt követően egy civil autóba ültették őket hátra, így indultak el öten, kerék csikorgatva a mintegy 100 méterre lévő kapitányságra. A rendőrök a kocsiban nem mondtak semmit, de érezhető volt, hogy feszült a hangulat. Pillanatok alatt az illetékes rendőrkapitányságon voltak.

Épphogy kiszálltak, megszólalt B. telefonja, ezért megkérdezte, hogy felveheti-e. Erre az egyik rendőr azt mondta, hogy nem veheti fel, felszólította, hogy azonnal kapcsolja ki a készüléket, a panaszosnak is szóltak, hogy ő is kapcsolja ki a mobilját. Ezt követően bementek a kapun, a panaszt bevitték az épület jobb oldalán található helyiségbe, míg B.-t valahova máshova vitték.

Itt 4 vagy 5 rendőr tartózkodott és a panaszos. Egy rendőr ült a számítógép mögött (ő írta később a jegyzőkönyvet), egy másik rendőr volt, aki beszélt hozzá és többi 2-3 rendőr pedig jött-ment, hol beleszóltak a kérdésekbe, hol a saját dolgukat végezték. Az a rendőr, aki beszélt hozzá, azt mondta, hogy ezt kétféleképpen lehet csinálni: szépen vagy csúnyán. Többször megkérdezte a panasztól, hogy ő volt-e, aki ellopta a pénztárcát. A panaszos mindig azt mondta, hogy nem, nem tud róla semmit, nem is látta a tárcát. Egy idő után azt kérdezte, hogy akkor B. kollégája volt-e, van-e neki pénzügyi gondja, vagy a panaszosnak. A panaszos elmondta, hogy nincsenek pénzügyi gondjaik és bár nem látta, de biztos, hogy B. sem lopott el semmit. A rendőr azt is mondta, hogy 8+4 órán át bent tarthatnak és azt is, hogy hazugságvizsgálóra fogják kötni és házkutatást is tartanak a panaszosnál, ezért jól gondolja meg mit mond, mert a munkahelyén nem fogják díjazni ezt a dolgot. A panaszos mindig csak azt hajtogatta, hogy nem lopott el semmit és B. sem tud ilyet feltételezni.

Ezt követően kezdődött a jegyzőkönyv felvétele. A panaszossal sem a kihallgatás elején, sem

közben nem közölték, hogy milyen eljárási pozícióban hallgatják meg. Az előző napi szerelésről kérdezték, hogy mi, hogyan történt. A kihallgatás közben bejött egy rendőr és mondta, hogy ellentmondás van a B. és a saját vallomása között, ugyanis B. szerint a panaszos tegnap az ügyfélnél 15 percet lehetett a padláson, a panaszos pedig 20-30 percet mondott. A vallomástétel után, amikor a jegyzőkönyvet kinyomtatták és a panaszos aláírta, akkor látta, hogy tanúként hallgatták ki.

Ilyen előzmények után került sor a házkutatásra. A panaszosnak átadott - csatolt - határozat szerint az eljárási cselekményt kisebb értékre egy vagy több közokirat, magánokirat, készpénz helyettesítő fizetőeszköz egyidejű elvételével elkövetett lopás büntettének gyanúja miatt rendelték el

Az indokolás szerint: „Megalapozott a gyanú arra vonatkozóan, hogy nevezett személy birtokában a fenti bűncselekményből származó tárgyi bizonyítási eszközök találhatóak, melyek lefoglalása s bűnjelként kezelése szükséges és indokolt. A fentiekre tekintettel a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.”

Az indokolás értelmében a panaszos, mint „nevezett személy” vonatkozásában megalapozott a gyanú, hogy a birtokában a hivatkozott bűncselekményből származó tárgyi bizonyítási eszközök (ügyfél tulajdonát képező pénztárca, vagy annak tartalma) találhatóak. A határozat szerint - minden kétséget kizáróan – a panaszt gyanúsították azzal, hogy a pénztárcát elutalajdonította, egyébként ugyanis mi szükség lenne a házkutatás foganatosítására. A panaszolt határozatban foglaltak ellentétben állnak azzal a ténnyel, hogy a panaszt tanúként hallgatták ki, ugyanis a Be. 79. § (1) bekezdése szerint tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása lehet. Ezzel ellentétben a panaszossal kapcsolatban - a határozat alapján — megalapozott volt a gyanú, hogy a birtokában van a pénztárca.

A Be. 6. § (2) bekezdése alapján büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján, és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel. Ez a megfogalmazás nem esik egybe a tanúkenti minőséggel szemben támasztott jogszabályi követelményekkel.

A beadvány szerint, ha a panaszossal szemben megalapozott volt a gyanú a pénztárca eltulajdonításával kapcsolatosan, akkor gyanúsítottként kellett volna kihallgatni és nem tanúként. Ha meg hiányzott a megalapozott gyanú, akkor a házkutatást így elrendelni és foganatosítani sem lehetett volna. Az érvelés szerint a két eljárásjogi pozíciót összemosni nem

lehet, azok esetleg csak időrendben válthatják egymást, de egyszerre, egy időben együttes fennállásuk kizárt.

A T. Rendőrkapitányságon 2017.február 3. napján történtek alapján a panaszos vallomástételét - akkor is, ha vele azt nem közölték - tanúként kezdte, majd a házkutatásra gyanúsítottá avanszált anélkül azonban, hogy vele bármilyen gyanúsítást közöltek volna. A panaszos címén fogatosított házkutatást követően derült ki egyébként az, hogy az ügyfél megtalálta a pénztárcáját, az végig nála volt.

A kifogásolt - házkutatást elrendelő - határozat ellen panasszal éltek az illetékes szerv előtt, jelen beadvány keretében a házkutatás elrendelésének jogszerűtlenségével kapcsolatos álláspontot a tényállás teljessége érdekében került ismertetésre.

A jogi képviselő a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) előállításra vonatkozó (33.§ (1)-(2) bekezdéseire hivatkozással indokolta a panaszos előállításának jogszerűtlenségét, ugyanis álláspontja szerint a fentiekben vázolt történeti tényállást egybevetve a hivatkozott jogszabályhelyekben írtakkal, a panaszos esetében fel sem merülhetett az előállítás szükségessége. A nyomozóhatósággal a panaszos mindvégig együttműködött, az előállításra okot nem adott, ráadásul mivel tanúként hallgatták ki, ezért nem is merülhetett fel, hogy nála tárgyi bizonyítási eszköz (jelen esetben a pénztárca vagy annak tartalma) lehetne.

A jogi képviselő kérte, hogy ügyében a Testület folytassa le vizsgálatát, majd ezt követően a panaszt elbírálásra továbbítsa az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A jogi képviselő csatolta a meghatalmazását, amely a Testület és rendőrségi előtti panasz eljárásban történő képviseletre terjed ki, valamint mellékeltek az előállítás időtartamáról kiállított igazolást is, amelyet a Testület a többi rendőrségi irattal együtt, jelen állásfoglalás II. részében ismertet.

A házkutatás elrendeléséről szóló és mellékelt határozatot a Testület hatásköri rendelkezéseire figyelemmel nem ismerteti.

2) A Testület hatáskörére és eljárására vonatkozó tájékoztatását követően a jogi képviselő 2017. február 24-én panasz-kiegészítést terjesztett elő, amelyben kérte, hogy a Testület szíveskedjen beszerezni az ügy alapjául szolgáló, büntetőügy megindítását eredményező feljelentést, mivel annak ismerete elengedhetetlen az ügy szempontjából.

A jogi képviselő továbbá a Testület felhívására nyilatkozott a Testület anonimizált formában történő közzétételére, valamint a súlyos alapjogsérelem hiányában a panasz intézkedést fogatosító rendőrkapitánysághoz történő áttételére vonatkozóan.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét

kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31.§ (1) bekezdése alapján átvizsgálták, illetve mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, a 33. (2) bekezdés b) pontja alapján előállították. A személyi szabadság korlátozásának helye (az utcán): [cím] Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírása a következőket rögzítette.

A fenti számban folytatott ügyben a feljelentő által elmondottak alapján a panaszos bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, közöltem vele, hogy előállítják a rendőrkapitányságra, melyet ő megérteti és tudomásul vett. Az intézkedés alá vont személy mindvégig együttműködő magatartást tanúsított, ezért vele szemben kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A rendőrkapitányságon további nyomozati cselekmények kerültek végrehajtásra.

A jelentést az intézkedést foganatosító K. J. c. r törzsőrmester és K. P. c. r. írta alá.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató, valamint az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került, az előállítás oka 11 óra 35 perckor megszűnt, ekkor a panaszost szabadon bocsátották.

A jelentés mellékletét képező parancsnoki kivizsgálás szerint a fenti intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

2) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása az Rtv. 33. § bekezdés 2017. február 3-án 9 óra 20 perctől 2017. február 3-án 11 óra 35 percgig tartott. A panaszos nyilatkozata szerint az előállítás időtartama alatt sérülése, illetve panasza nem keletkezett. A dokumentumot a panaszos kézjegyével ellátta.

3) Az előállítás során megtett panaszosi nyilatkozatok szerint a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó (Rtv. 92-93.§-ai) tájékoztatást megkapta, a védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó közlés megtörtént, hozzátartozó/képviselő kiértékelését nem kérte, az előállítás okáról és várható időtartamáról szóló tájékoztatást szóban megkapta, az igazolást átvette, 5 órát meghaladó fogva tartása esetére élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

A nyilatkozatokat a panaszos a lap alján kézjegyével ellátta. A nyilatkozat kitöltésének időpontja nem került feltüntetésre.

4) A panaszos külön lapon aláírásával tanúsította, hogy az előállított/elővezetett személy jogairól, kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről szóló tájékoztatót átvette.

5) A rendőri szerv megküldte a sértett feljelentéséről 2017. február 2-án 16 óra 18 perckor felvett jegyzőkönyvet.

A sértett vallomásában előadta, hogy a [cím] lakóházban él albérletben a menyasszonyával, A. D. és az ő lányával. 2017. február 2-án 10 óra 41 perckor érkeztek meg a fenti cím alatti albérletükhöz a V. Kft. munkatársai, hogy beszereljék és aktiválják az új internet és tévészolgáltatást. A V. munkatársai ketten voltak. Egyikőjük vékony testalkatú, mosolygós,

hosszúkarú arcformájú, kb. 175 cm magas férfi volt. A másik köpcös testalkatú, 175 cm magas férfi volt, aki nem volt olyan bőbeszédű, mint a kollégája.

A munkát a hálósobában kezdték és kb. 5 perce dolgozhattak, amikor a sértett észlelte, hogy megjött az egyik futárszolgálat autója. A menyasszonya lányának érkezett csomagja, amit ő átvett a bejárati ajtónál. Kifizette a futárnak a csomagot, készpénzben, kb. 10 000 forintot. Amíg ő fizetett, a két szerelő mögötte áll kb. 3-4 méterre, látva, hogy ő fizet. Miután átvette a csomagot, azt a pénztárcájával együtt letette a konyhába. A csomagot a konyhapultra tette, a pénztárcáját pedig a laptopja mellé az ebédlőasztalra. Ekkor látta utoljára a pénztárcáját. Miután lepakolt, segített a két szerelőnek. A vékonyabb férfi a padláson volt és ott dolgozott a vezetékekkel, amíg ő a köpcös testalkatú férfival a nappaliban tartózkodott. Ez a két helyiség kb. 30 méterre van egymástól, nem lehet rálátni az egyikről a másikra. A sovány férfi nem volt fent mindvégig, néha lejött a földszintre kábelekkért, szerszámokért. A köpcös sem volt végig mellette, mert 11 óra 15 perckor felhívta a sértettet a könyvelője, és amíg beszéltek, ő 4-5 percre félrevonult, a folyosón járkált.

A V. munkatársa kb. 1 órát töltöttek a házban és miután elvégezték a feladatukat, kb. 11 óra 40 perckor elmentek. Az ajtót kulcsra zárta mögöttük. Arra a nyomozói kérdésre, hogy a pénztárca ekkor még az ebédlőasztalon volt-e, a sértett nem tudott válaszolni, annyit felelt, hogy nem tudja, mert nem nézett oda. Miután elmentek a szerelők, a sértett a routert próbálgatta, a nappaliban állította a csatornákat, nézte a tévét. Főleg a hálóban volt, mert sokat bütykölt a routerrel. A hálósoba a bejárati ajtó mellett van, ezért észrevette volna, ha valaki bejött volna, viszont mivel kulcsra volt zárva a bejárati ajtó, ez nem történhetett meg. A házban minden ablak és a kapu felőli másik bejárati ajtó is zárva volt. A sértett Tatabányára akart menni a délután, ezért 15 óra előtt tíz perccel elment tusolni, majd felöltözött, magához vette a telefonját és a kulcsait. A pénztárcát is magával akarta vinni, de azt nem találta az ebédlőasztalon, ahol utoljára hagyta. Van a házban három-négy hely, ahova le szokta rakni, úgyhogy megnézte, hátha nem oda tette véletlenül. Mindeközben 100%-ig biztos volt benne hogy az ebédlőasztalon hagyta a pénztárcát. Kb. negyed órát kutatott, amíg megbizonyosodott róla, hogy a pénztárcája eltűnt, feltehetően valaki ellopta azt.

A pénztárca fekete színű bőr kinyitható férfi tárca volt. Márkája nem volt, körülbelül egy éve kaphatta ajándékba, maximum 10 000 forint lehetett az értéke. A pénztárcában az alábbi tárgyak voltak, amikor eltűnt: 300 000.- Ft készpénz, személyi igazolvány, lakcímkártya, TAJ kártya, adóazonosító kártya, első számú bankkártya, kettes számú egyéni vállalkozói bankkártya, forgalmi engedély.

A nyomozói kérdésre, hogy térfigyelő kamera működik-e a házban, a sértett elmondta, hogy sajnos nincsen ilyen berendezésük. A kérdésre, hogy 10 óra 40 perc (szerelők érkezése) és 15 óra közötti időben egyedül tartózkodott-e otthon, elmondta, hogy igen, egyedül ő volt otthon.

A sértett kérte az eljárás megindítását, az elkövető felkutatását, felelősségre vonását, az okozott kár megtérítését.

6) A Bünyügyi Osztály vezetője 2017. február 2-án kelt feljegyzésében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 370.§ (3) bekezdés b) pontjának ba) alpontjába ütköző és a (2) kezdés b) pontjának be) alpontja szerint minősülő kisebb értékre egy vagy több közokirat, magánokirat, készpénz-helyettesítő fizetőeszköz egyidejű elvételével elkövetett lopás büntett gyanúja miatt nyomozást rendelt el.

7) Folytatólagos kihallgatása alkalmával a sértett 2017. február 3-án 12 óra 2 perces kezdettel az alábbi feljelentés-kiegészítést adta elő

A mai napon 11 óra 50 perc körüli időben otthonában ellenőrizte a postaládát, amikor észrevette azt, hogy abban van a fekete színű bőr pénztárca. A postaláda zárt rendszerű, abba nem lát bele, csak akkor, ha kinyitja annak ajtaját. A pénztárcát kinyitva látta, hogy abban hiánytalanul megvolt minden.

8) Az eredeti feljelentés és e jegyzőkönyv tartalmának ismertetésével a Bűnügyi Osztály állományába tartozó H. Cs. r. főörzsőrmester –a büntetőeljárás megszüntetésére tett javaslattal - külön jelentést készített, amely a Testület az ismétlések elkerülése miatt nem ismertet külön.

9) Az illetékes rendőrkapitányságon a panaszost előállításakor tanúként hallgatták ki, amely az erről készült jegyzőkönyv tanúsága szerint 2017. február 3-án 10 óra 15 perckor vette kezdetét.

A panaszos előadta, hogy 2010. évtől dolgozik Tatán a V. Zrt. alkalmazásában, mint műszerész.

2017. február 2-án 10 óra 30 perc körüli időben a munkatársával, Sz. B. műszerész csoportvezetővel a V. Zrt.-vel előre egyeztetett időpontban megjelentek a T., M. utca *. szám alatt, ahol egy internet és tévé bekötés volt a feladatuk.

A [cím] háznál fogadta őket az előfizető, akit személy szerint nem ismert előtte. Az előfizető egyedül volt otthon. Megkérdezték az ügyfelet, hogy hova szeretné az internetet illetve a tévéket elhelyezni. A férfi azt mondta, hogy a hálósobába szeretné az egyik televíziót, illetve az internetet beköttetni. A másik tévét pedig egy hátsó szobába szeretné. A panaszos elkezdte a hálósobába a tévét és az internetet telepíteni. Ez idő alatt a kollégája a hátsó szobába megnézte a második vételi pontot. A kollégája megmérte, hogy van-e jel a hátsó szobában, ott nem volt, ezért amikor a panaszos befejezte a tévé illetve az internet telepítését a hálósobába, felment a padlásra, hogy ott kábel beazonosítást végezzen.

Mielőtt felment volna a padlásra, megmutatták a feljárót, amely egy medencés helyiség volt. Ez a bejárattól bal oldalon található. A panaszos ott várakozott az előfizetővel, amíg a kollégája behozta a létrát. A létra túli kicsi volt, ezért a kolléga ismét kiment, hogy behozza a létra összes részét. Az előfizető ez idő alatt végig a panaszossal volt. A behozott létra segítségével a panaszos felment a padlásra, ott végig követte a kábeleket, közben folyamatosan beszélt telefonon a lakrészben tartózkodó kollégájával.

A padláson lévő koaksz kábel a ház feléig volt elég, ezért a kollégájától kábelt kért, aki azt feldobta neki. A panaszos ezután folytatta a munkáját, megcsinálta a bekötést. Miután végzett, lejött a padlásról, a feljárónál a kollégája segített, mert egyedül nem tudott volna lejönni. Mindannyian a hátsó szobába mentek az előfizető is ment velünk. A panaszos hátsó szobában megcsinálta a másik vételi helyet, ez alatt a kollégája a televíziót állította be.

Az előfizetőnek elmagyarázták, hogy a televízió, lassan fogja megtalálni a csatornákat. Ezek után összeszedték a szerszámainkat és távoztak. Az aznapi munka során 15 óra körül a T., a V. Zrt. irodájában az ott dolgozó kolléganők jelezték Sz. B., hogy egy hölgy van ott, aki azt állítja, hogy elloptak valamit.

A kérdésre, hogy tartózkodott-e még valaki, mialatt a sértett ingatlanánál dolgoztak, a

panaszos elmondta, hogy ő nem találkozott senkivel, csak az előfizetővel, de ő a padláson volt, kb. 20-30 percen keresztül. Annyit tud csak, amit Sz. B. mondott el, hogy egy futár érkezett, de vele sem találkozott a panaszos. Én ezzel a futárral nem találkoztam nem hallottam semmit, mivel a padláson voltam. A panaszos tagadta a bűncselekmény elkövetését, és kijelentette, hogy ezzel kapcsolatban a hazugság vizsgálatot is vállalja. Vallomását azzal zárta a panaszos, hogy a kollégájában teljesen megbízik, szerinte ő sem követett el semmilyen bűncselekményt.

10) Az Rtv. hatásköri rendelkezésre figyelemmel a Testület nem ismerteti a panaszos lakcímére elrendelt házkutatás, motozás, lefoglalás elrendeléséről szóló 2017. február 3-án kelt határozatot, valamint a kényszerintézkedés során készített jegyzőkönyvet.

11) A Bűnügyi Osztály vezetője 2017. február 3-án hozott határozatot a 6) pontban részletezett büntetőeljárás megszüntetéséről. A megszüntetés oka a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 190.§ (1), valamint a (2) bekezdés első mondatában foglalt rendelkezés volt (a cselekmény nem bűncselekmény).

Az indoklás szerint a sértett 2017. február 3-án megjelent a hatóságuk előtt és előadta, hogy az eltűnt pénztárca hiánytalanul előkerült, elmondása szerint azt el is hagyhatta, tehát a megtaláló személy a rendelkezésére álló 8 napon belül visszaszolgáltatta a tulajdonosnak, így bűncselekmény nem valósult meg.

12) A Testület intézkedésre vonatkozó kérdéseinek megválaszolása érdekében az intézkedéssel érintett rendőrök jelentést készítettek. Az ügy előadójának, K. J. c. r. törzsőrmester 2017. április 3-án kelt jelentése az alábbiakról számol be.

A ***/2017. bü. számon 2017. február 3-án bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt 2 fő került előállításra a rendőrkapitányságra, nevezetesen M. J. és a panaszos.

A sértett H. L. feljelentését Sz. R. r. hadnagy vette fel, 2017. február 2-án 16 óra körüli időben. A feljelentés szerint a pénztárcáját akkor tulajdonították el, amikor két, V. Zrt. alkalmazásában álló személy a lakásában tartózkodott. Ennél fogva alapos volt a gyanú afelől, hogy a két dolgozó férfi követte el a pénztárcalopást. Másnap telefonon K. P. r c. r. zászlós felvette a kapcsolatot a V. Zrt. ügyfélszolgálatával és elmondta, hogy fent nevezett két személyt a rendőrkapitányságról keresik, és megkérdezte, hogy nevezett személyek hol tartózkodnak jelenleg. A c. r. zászlós ekkor annyit közölte a telefonban, hogy szóljon nekik, értük mennek az ügyfélszolgálatra. 2017. február 3-án 9 órakor megjelentek személyesen az ügyfélszolgálatánál, [cím]. A két férfi már várta őket, elmondták, hogy tudják, miért keresik őket, mert a tegnapi nap folyamán a sértett kereste őket. A jelentést író közölte mindkét féllel, hogy a rendőrkapitányságról jöttek és mivel a rendelkezésre álló adatok alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsíthatóak, ezért további nyomozati cselekmények elvégzése céljából előállítja őket a T.-i Rendőrkapitányságra.

Az előállítást K. P. és D. L. c. r. zászlósok és a jelentést író hajtotta végre.

Az előállításukra azért volt szükség, hogy a késedelmes intézkedés ne adjon lehetőséget a bizonyíték eltüntetésére, vagy az összebeszélés lehetőségére, így a lassú, nehézkes idézés szóba sem jöhetett. Mivel mindkét személyt személyi szabadságában korlátozta és a nyomozás eredményességére veszéllyel járt volna, ezért felszólította őket, hogy kapcsolják ki telefonjaikat. Szükségesnek tartotta a telefon kikapcsolását, hogy ne tudjanak összebeszélni,

vagy más büntársat értesíteni. Az intézkedés alá vont személyek együttműködőek voltak, ezért velük szemben kényszerítő eszköz, testi kényszer vagy bilincs nem került alkalmazásra.

A rendőrkapitányságra beérve Sz. B. az előállítóban került elhelyezésre, míg a panaszos kihallgatását az előállításról szóló dokumentumok elkészítését követően azonnal megkezdte a c. r. törzsőrmester. A panaszos az előállítása alkalmával nem kérte, hogy a rendőrkapitányságon való tartózkodásáról valakit kiértesítsenek. A panaszossal a kihallgatását megelőzően közölték, hogy tanúként fogják kihallgatni, amit megértett és tudomásul vett. A tanúkihallgatása előtt a c. r. törzsőrmester azt is közölte vele, hogy kérheti ügyvéd jelenlétét a kihallgatása során, melyre egyértelmű nemmel válaszolt, amit a jegyzőkönyvben rögzített a jelentést író. A kihallgatás alatt az irodában volt még D. L. r. zászlós is, a mellettük lévő irodában pedig K. P. c. r. zászlós. A kihallgatás előtt közölték a panaszossal, hogy visszakapcsolhatja a telefonját, illetve jelezhet a főnökének, hogy a rendőrkapitányságon van és tanúként fogják kihallgatni, amit a panaszos c. r. törzsőrmester jelenlétében meg is tett. Ezt követően csak annyit kért a panaszostól, hogy halkítsa le a telefonját, hogy ne zavarja a kihallgatást.

A panaszos kihallgatását követően szomódi lakcímén házkutatást foganatosítottak. A házkutatás ellen a panaszos panasszal élt, melyet később a T. járási Ügyészség elutasított. A házkutatás módja ellen nem élt panasszal nevezett. A eljárási cselekmény lefolytatása során bűncselekményből származó dolog nem került elő. Ezt követően a c. r. törzsőrmester a panaszost szabadon bocsájtotta. A jelentést író részére a panaszos az intézkedéssel kapcsolatban panaszt nem jelezett.

A rendőrkapitányságra visszaérve a jelentést író kb. 11 óra 50 perc körüli időben értesítette a feljelentő H. L., hogy a pénztárcát megtalálta a benne lévő pénzzel és okmányokkal a postaládájában. Mindez idő alatt a jelentést író kollégája, Sz. R. r. hadnagy Sz. B. tanúkihallgatását foganatosította. Ezt követően jelent meg rendőrkapitányságon a V. Zrt. -t képviselő ügyvéd, akivel közölte, hogy mindkét személy tanúként került kihallgatásra, illetve, hogy Sz. B. kihallgatása még folyamatban van, ha szeretne, akkor azon még részt vehet. Elmondta továbbá azt is az ügyvéd úrnak, hogy a sértett már behozta pénztárcáját, hogy megtalálta hiánytalanul. Közölte vele azt is, hogy a panaszost már szabadon bocsátották.

A fenti számú bűnügy ezt követően Be. 190.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján megszüntetésre került.

13) D. L. c. r. zászlós a 12)-es pontban ismertetett jelentéshez képest annyi többlet információt rögzített, hogy az ügyfélszolgálatra való érkezésüket követően K. J. c. r. törzsőrmester közölte az intézkedés alá vont személyekkel, hogy honnan érkeztek, mindannyian felmutatták szolgálati igazolványukat, közölték nevüket, rendfokozatukat, valamint az intézkedés célját, azaz, hogy a rendelkezésre álló információk alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsíthatóak, ezért előállítják őket a rendőrkapitányságra. A jelentést író álláspontja szerint az előállítás késedelmessége az intézkedés eredményességét veszélyeztette volna.

14) K. P. c. r. zászlós 2017. február 3-án kelt jelentése, illetve Sz. R. r. hadnagy 2017. április 5-én kelt jelentése az eddigiekhez képest nem rögzít új információt, ezért e jelentések ismertetésétől a Testület eltekint.

15) Az illetékes megyei rendőrfőkapitány az alábbiakról tájékoztatta az Ellenőrzési Szolgálat vezetőjét. (A Testület szintén csak az eddigiekhez képest új információkat ismerteti.)

Az intézkedés jogalapjának és céljának helyszíni közlésével kapcsolatban az átirat azt rögzítette, hogy közölték a két személlyel, hogy a T. Rendőrkapitányságra kerülnek előállításra. Nevezettek már előzőleg értesítve lettek az ügyfélszolgálaton keresztül, hogy milyen ügyből kifolyólag keresik őket a rendőrök. Sőt előzőeken megkérték őket, hogy fáradjanak be az ügyfélszolgálatra a V. Zrt., mint munkáltató érdekeit (hírnevét) is figyelembe véve.

A Testület kérte, hogy amennyiben nem kötelező előállítási ok alapján állították elő a panaszost, akkor tájékoztassák az előadó testületi tagot arról, hogy milyen indokok alapján döntöttek az előállítás mellett az idézés helyett. Az átirat ezzel kapcsolatban azt tartalmazza, hogy a T. Rendőrkapitányság véleménye szerint jogilag nem értelmezhető a „kötelező előállítási ok”. Az előállítás - ahogy a Rtv. is megfogalmazza - olyan lehetőség, amely mellett a rendőr akkor dönt, ha az adott körülmények és a nyomozás érdekei ezt szükségesség teszik. Kötelező jelleggel fogalmazza meg az Rtv. az elfogást, mely során szintén az illetékes szerv elé állítja az intézkedés alá vont személyt, melyet az Rtv. 33. § (1) bekezdésében ír le a törvény.

Jelen esetben azért került sor előállításra, mivel annak elmaradása egyértelműen a nyomozás eredményességét veszélyeztette volna, nevezetesen az összebeszélés vagy bizonyíték eltüntetésével, esetleg a tanú, sértett befolyásolásával. Az idézés, mint egy nagyobb időintervallumot magába foglaló cselekmény, igen nagy késedelemmel járt volna, az előbb felsoroltak által veszélyeztetve az eljárást.

A panaszos előállításának időtartama alatt a kihallgatását és a házkutatást foganatosították.

III.

1) A Testület a panaszeljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Rendőrségről szóló tv. 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének

alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos beadványában leírta, hogy a lakcímén – annak ellenére, hogy tanúként és nem gyanúsítottként hallgatták ki – házkutatást foganatosítottak.

A Testület hatásköre vizsgálatánál, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései mellett figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárási törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárási törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A házkutatás, mint büntetőeljárás keretében, a rendőrség nyomozati tevékenysége kapcsán végrehajtott intézkedése kapcsán jelzi a Testület, hogy a Be. 195. § (1) bekezdésére figyelemmel a panaszosnak lehetősége volt panaszt előterjeszteni a lefoglalással szemben, hiszen a Be. jelen szakasza értelmében a lefoglalást elrendelő határozat közlésétől van lehetősége az érintetteknek a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élni. A panaszosnak a Be. 196. § (1) bekezdésére figyelemmel a végrehajtott házkutatással szemben is lehetősége volt panasszal élni, hiszen a hivatkozott rendelkezés értelmében: „akinek az az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy

érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület hatáskörének hiányára figyelemmel nem vizsgálhatta felül a panasszal szemben, a lakcímén foganasított házkutatás jogszerűségét.

b) A beadványban a panasos és jogi képviselője sérelmezte, hogy nem közölték a panasszal, hogy milyen minőségben (tanúként) hallgatják ki.

A panaszbeadvány kihallgatásra, annak során a törvényi figyelmeztetések elmulasztására, a vallomástétel módjára, továbbá a bizonyítékok értékelésére vonatkozó részei tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A tanú kihallgatásának szabályait a Be. 85-88.§-ai tartalmazzák. A Be. VII. Fejezete tartalmazza a bizonyítás szabályait. A terhelt vallomásával összefüggésben a Be. 85. §-ának (3) bekezdése tartalmazza, hogy a tanút a kihallgatásának megkezdésekor mire kell figyelmeztetni. Szintén a bizonyításra vonatkozó szabályok között, a bizonyítás törvényességéről szóló, 77. § (2) bekezdése mondja ki, hogy a bizonyítási cselekmények végzésekor – egyebek mellett – az emberi méltóságot tiszteletben kell tartani; míg a Be. 78. §-ának (4) bekezdése mondja ki, hogy nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet [...] a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg. Végül a Testület utal rá, hogy a védelemhez való jog, mint a büntetőeljárás egyik alapelve az „Alapvető rendelkezések” között található, a Be. 5. §-a rögzíti.

A felsoroltak büntetőeljárási cselekmények. Testület – hatáskörének hiányában – nem jogosult a rendőrség, mint nyomozó hatóság cselekményeinek felül bírálatára.

c) A panaszbeadvány szerint a panasosra a rendőrök próbáltak nyomást gyakorolni, hogy vallja be, hogy ő követte el a bűncselekményt, valamint azzal fenyegetőztek, hogy a házkutatás és hazugságvizsgálat „nem veszi ki majd jól magát a panasos munkahelyén”. A Testület ezzel összefüggésben utal a Btk. XXVIII. Fejezetére, amely a hivatali bűncselekményeket tartalmazza. A Btk. 303. §-a tartalmazza a kényszervallatás tényállását. Amennyiben a panasos vagy jogi képviselője feljelentést kíván tenni, úgy azt a Be. és a Btk. rendelkezései alapján, ez elévülési időn belül jogosultak megtenni.

Tekintettel a fentiekben kifejtettekre a Testület hatáskörének hiányára figyelemmel nem vizsgálhatta felül a panasszal szemben foganasított büntetőeljárási, illetve bizonyítási cselekményeket, illetve nem foglalhatott állást a panasos kihallgatását végző rendőrök büntetőjogi felelősségével kapcsolatban.

IV.

Ugyanakkor a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire –, vizsgálata tárgyává tette a panasos előállítását, a telefonhasználat korlátozását.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét és az előállítás jogszerűségét vizsgálta.

a) A jelentések szerint az ügyben érintett sértett az intézkedést megelőző napon feljelentést tett, miszerint a pénztárcáját akkor tulajdonították el, amikor két, V.t Zrt. alkalmazásában álló személy a lakásában tartózkodott. Ennél fogva alapos volt a gyanú afelől, hogy a két dolgozó férfi (a panaszos és kollégája) követte el a pénztárcalopást.

Itt szükséges utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A rendőrség előadása alapján felmerülhetett a gyanú, hogy a feljelentésben megjelölt helyszínen – a sértett lakásán – jogellenes cselekményt követtek el.

A Btk. 370.§ (3) bekezdése szerint amennyiben a kisebb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés *ba)–be)* pontjában meghatározott valamely módon követik el – ezen alpontok közül a rendőrség a *be)* alpontra hivatkozott: azaz egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével követik el –, a büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés.

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjogkorlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés, illetve bűncselekmény elkövetésének *az adott intézkedéshez szükséges* fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület megítélése szerint a feljelentés alapján felmerülhetett annak a gyanúja, hogy a panaszos a fent idézett – a Btk. 370. § szerinti – jogellenes cselekményt elkövette. Ez az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett, ezért a Testület megállapította, hogy a panaszos intézkedés alá vonásával nem sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

2) A Testület ezt követően a panaszos előállításának jogszerűségét vizsgálta meg.

a) A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján állították elő.

Az idézett rendelkezés szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A Testület a rendőrségi hivatkozás alapján tehát azt vizsgálta, hogy fennállt-e a gyanúja annak, hogy a panaszos bűncselekményt követhetett el. A megjelölt előállítási okkal kapcsolatban újfent szükséges rögzíteni, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint a büntetőjogi felelősség vizsgálata nem tartozik a Testület hatáskörébe.

A Testület ismét utal korábbiakban hivatkozott gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – az adott cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. A Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövetette-e a bűncselekményt vagy sem, hanem abban, hogy *az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján* a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének – a megalapozott gyanú szintjénél alacsonyabb fokú – gyanúja. (Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható. Ezért a bűncselekmény gyanújának, mint előállítási oknak a fennállása nem is vonja maga után minden esetben kötelező jelleggel azt, hogy azt a személyt, akit ezen előállítási ok alapján vonnak intézkedés alá, meg is gyanúsítsák valamilyen bűncselekmény elkövetésével.)

A Testület álláspontja szerint a rendőrségi iratokban (feljelentés) részletezett körülmények alapján a panaszossal szemben az intézkedés időpontjában a bűncselekmény elkövetésének *előállításhoz szükséges mértékű egyszerű gyanúja* fennállt.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az előállítás jogalapja tekintetében a panaszos személyi szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, hogy valóban szükséges-e annak foganatosítása továbbá intézkedések lefolytatása

céljából; ezért a Testület vizsgálta, hogy az előállítás arányos volt-e az intézkedéssel elérni kívánt céllal.

Azon kérdés megítéléséhez, hogy a rendőrség megalapozottan döntött-e a panaszos előállítása mellett, az Rtv. 15. §-ában előírt arányossági követelmény ad eligazítást. A rendelkezés értelmében „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”, továbbá „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár”.

Az arányosság megítélésakor tehát a Testületnek azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a személyi szabadság korlátozásával volt elérhető.

Erre a kérdésre a Testület igennel felelt. Igaz, hogy a panaszost nem gyanúsítottként hallgatták ki, hanem az intézkedés célja az volt, hogy tanúként kihallgassák. A Testület álláspontja szerint az adott pillanatban rendelkezésre álló információk alapján a tanúkihallgatás nélkül nem volt kizárható a panaszosnak és a kollégájának a részvétele a bűncselekményben, vagy, hogy esetleg nem volt besurranó társuk. A Testület szerint a tanúvallomások tartalma és azok egybevetése alapján volt eldönthető, szükséges-e további intézkedés (gyanúsított kihallgatás) az ügyben. A Testület elfogadta azon rendőrségi álláspontot, az idézés lassú és körülményes volta az eljárás eredményességét veszélyeztette volna. Megjegyzi a Testület, hogy az a tény, hogy utóbb mégsem fogantatottak esetlegesen bizonyos eljárási cselekményeket, és hogy a kihallgatások eredménye és a beszerzett bizonyítékok alapján nem volt meg a panaszosossal szemben a gyanúsításhoz szükséges mértékű gyanú, nem teszi utólag jogszerűtlenné és aránytalanná az előállítást.

Az előállítást a Testület mindezek alapján arányosnak találta, ezért megállapította, hogy az a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette

c) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy a panaszos előállításának időtartama a jogszabályi előírásoknak és az arányosság követelményének megfelelt-e.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés *kezdetétől* kell számítani.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló információk szerint a panaszos előállítása 9 óra 20 perctől 11 óra 35 percig tartott. Ezen időtartamon belül a rendőrségi iratokban részletezett körülmények alapján

a Testület a következő idővonalat állította fel. A rendőrök 9 óra 20 órakor érkeztek meg a helyszínre, ahonnan egyből a rendőrkapitányság épületéhez indultak. A panaszos kihallgatása 10 óra 15 perctől 10 óra 53 percig tartott, a házkutatás 11 óra 10 perctől 11 óra 35 percig tartott, ami után szabadították a panaszost.

A Testület álláspontja szerint az előállítás kicsivel több, mint két órás hossza ellenére nem tekinthető a panaszos szabadsága aránytalan korlátozásának, mivel azt az elvégzett eljárási cselekmények indokolták, amelyek a panaszos cselekvőségét voltak hivatottak tisztázni. A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy **az előállítás időtartama miatt sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.**

d) A Testület vizsgálta, közölték-e a rendőrök a panaszossal a helyszínen az intézkedés tényét és célját.

A beadvány szerint a rendőrök mindössze annyit közöltek intézkedésük okaként, hogy rákérdeztek, hogy „ugye tudják, miért vannak itt”, illetve annyit mondtak, hogy a panaszosnak és kollégájának velük kell mennie a rendőrkapitányságra.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése előírja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés röviden annyit tartalmazott e panaszellemmel kapcsolatban, hogy az előállítás okáról a tájékoztató, valamint az előállítás idejéről szóló igazolás kiadásra került

A kiegészítő rendőri jelentések ezt a panaszosi állítást cáfolták és arról adtak számot, hogy K. J. c. r. törzsőrmester közölte az intézkedés alá vont személyekkel, hogy honnan érkeztek, mindannyian felmutatták szolgálati igazolványukat, közölték nevüket, rendfokozatukat, valamint az intézkedés célját, azaz, hogy a rendelkezésre álló információk alapján bűncselekmény elkövetésével gyanúsíthatóak, ezért előállítják őket a rendőrkapitányságra.

Mivel a Testületnek nem áll rendelkezésre az ellentét feloldására alkalmas bizonyíték, így nem lehetett feloldani a tájékoztatás elhangzására vonatkozó ellentmondást, **ezért Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelmének meg nem állapíthatóságáról döntött.**

3) Ezt követően a Testület a telefonhasználat korlátozásra vonatkozó panaszosi kifogást vonta vizsgálatának körébe.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a

személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az értesítésekkel összefüggésben az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, *feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját*. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, *feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját*.

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a rendelkezések összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 17. § (1) bekezdése és 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon – mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy– elvételére. (A Testület korábbi állásfoglalásaiban azt is kifejtette, hogy amennyiben a rendőrség nem jelöl meg konkrét indokot, ami megjelölné, hogy a telefonálás pontosan mivel és mennyiben veszélyeztette az intézkedés eredményes végrehajtását, akkor ezt az általános hivatkozást nem áll módjában elfogadni.) Ha pedig ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon használatának korlátozásának nincsen jogalapja.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszossal azért kapcsolattartták ki a telefonját, tehát azért nem biztosították azt a jogát, hogy telefonálhasson, mert a nyomozati cselekmények végrehajtása érdekében az összebeszélés megakadályozása miatt szükséges volt a panaszos telefonbeszélgetéseinek megakadályozása.

A Testület a rendőrség nyomozás érdekeire történő hivatkozását jelen esetben elfogadta, mivel a rendőr nem tudta ellenőrzése alá vonni a panaszos telefonálását: nem tudhatta, hogy a panaszos valójában kivel kíván kapcsolatba lépni.

Fentiekkel összefüggésben a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a telefonhasználat korlátozásával összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök indokoltan vonták intézkedés alá a panaszost, akinek előállítása jogszerűen történt. A Testület vizsgálata során az előállítás időtartamát és az intézkedés alatti telefonhasználat korlátozását is arányosnak találta, ezzel kapcsolatban szintén megállapította, hogy ezzel összefüggésben sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az előállítás okának közlésével kapcsolatban az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok miatt a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem volt megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. november 9.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET